

PATVIRTINTA

Klaipėdos Adomo Brako dailės mokyklos
direktoriaus 2024 rugpjūčio 30 d.
įsakymu Nr. V1-46

KLAIPĖDOS ADOMO BRAKO DAILĖS MOKYKLOS NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO PARUOŠIAMOJO DAILĖS UGDYMO PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Paruošiamojo dailės formalųjį švietimą papildančio ugdymo programos (toliau – Programa) paskirtis – užtikrinti formalųjį švietimą papildančio ugdymo kokybę.
2. Programos trukmė – 1 metai.
3. Įgyvendinant Programą, mokomasi grupėje.
4. Klasėje, grupėje mokinių turi būti ne mažiau negu 12. Klasė, grupė gali būti dalijama į pogrupius.
5. Mokymosi aplinka ir mokymosi priemonės:
 - 5.1. dailės dalykams pritaikytos klasės su molbertais, stovais, stalais, specialiu apšvietimu.
 - 5.2. kompiuterinė, demonstracinė įranga;
 - 5.3. vaizdinė, informacinė ir metodinė medžiaga bei priemonės;
 - 5.4. mokinių darbams eksponuoti pritaikytos erdvės su ekspozicine įranga.
6. Baigusiems programą mokiniams rekomenduojama dailės ugdymą tęsti, renkantis pradinio dailės formalųjį švietimą papildančio ugdymo programą.

II SKYRIUS PROGRAMOS TIKSLAS, UŽDAVINIAI IR STRUKTŪRA

7. Programos tikslas – padėti mokiniams įgyti, nuosekliai ir sistemingai ugdyti dailės srities meninius gebėjimus, individualumą, kultūrinį sąmoningumą, estetinę nuovoką, tenkinti dailės pažinimo ir raiškos poreikius.
8. Programos uždaviniai:
 - 8.1. atskleisti ir plėtoti mokinių kūrybinius ir meninės raiškos gebėjimus, puoselėti vaikų kūrybos spontaniškumą ir individualumą;
 - 8.2. sudaryti mokiniams galimybę rinktis savo poreikius, gebėjimus atitinkančias dailės ugdymo formas;
 - 8.3. suteikti galimybę mokiniams plėsti vaizduojamąją patirtį, ją panaudoti savo išgyvenimų ar idėjų vaizdavimui;
 - 8.4. padėti išmokti naudotis pagrindinėmis dailės raiškos meninėmis bei techninėmis priemonėmis, domėtis savo krašto ir pasaulio kultūra, ugdyti supančio pasaulio įvairovės suvokimą.
9. Programą sudaro dailės pažinimo ir raiškos dalykas.

III SKYRIUS DAILĖS PAŽINIMAS IR RAIŠKA

10. Dailės pažinimo ir raiškos paskirtis – suteikti dailės suvokimo pradmenis ir formuoti pradinius dailės raiškos įgūdžius.
11. Dailės pažinimo ir raiškos tikslas – ugdyti gebėjimus dailės priemonėmis perteikti regimąjį bei vaizduotės pasaulį, įgyti kūrybos proceso suvokimo pradmenis.
12. Dailės pažinimo ir raiškos uždaviniai:
 - 12.1. ugdyti pradinius grafinės, spalvinės, erdvinės raiškos įgūdžius;
 - 12.2. formuoti pradinius įgūdžius, dirbant su skirtingomis medžiagomis bei priemonėmis, supažindinti su įvairiomis technikomis;

12.3. ugdyti dailės kūrinio ar reiškinių suvokimo pradmenis, formuojant aplinkos stebėjimo, analizavimo įgūdžius, skatinti juos pritaikyti, įgyvendinant savo kūrybinius sumanymus.

13. Dailės pažinimo ir raiškos veiklos sritys:

13.1. spalvinė, grafinė ir erdvinė raiška;

13.2. dailės pažinimas ir reflektavimas.

14. Dailės pažinimo ir raiškos mokymas:

14.1. 8 valandas per savaitę;

14.2. Veiklos sritys gali būti integruojamos;

14.3. gali būti sudarytos mobilios grupės;

14.4. užsiėmimai gali būti organizuojami gamtoje, muziejuose, galerijose ir kt.;

14.5. derinami informaciniai ir kūrybiniai metodai;

14.6. ugdymas individualizuojamas, lanksčiai pritaikant užduotis, laiduojant mokinio gebėjimų plėtotę bei poreikius, ugdomas pastabumas, nestandartiškas kūrybinis mąstymas, skatinama stebėti aplinkinį pasaulį, gamtos reiškinius, dailės kūrinius.

15. Visų dėstomųjų disciplinų mokinių pažanga ir pasiekimai vertinami pažymiu, vadovaujantis Klaipėdos Adomo Brako dailės mokyklos Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašu (direktoriaus įsakymas 2023 m. rugpjūčio 30 d. Nr. V6-4) ir Klaipėdos Adomo Brako dailės mokyklos neformaliojo vaikų švietimo paruošiamojo dailės ugdymo programos dailės pažinimo, grafinės raiškos, erdvinės raiškos ir spalvinės raiškos vertinimo kriterijais (žr. Priedas Nr. 1).

16. Dailės pažinimo ir raiškos dalyko mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - spalvinė, grafinė ir erdvinė raiška	
Nuostata – įsitraukti į kūrybos procesą. Vizualizuoti savo idėjas piešiant, tapant ar lipdant. Išbandyti skirtingas medžiagas ir technikas. Pasitikėti savo meniniais gebėjimais ir drąsiai kurti. Domėtis savo krašto kultūra	
Esminis gebėjimas: kelti ir įgyvendinti vizualias idėjas, išbandant grafines, spalvines, erdvines raiškos priemones bei technikas	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Perteikti sumanymus, vizualias idėjas ar vaizduoti pasirinktus motyvus, komponuojant plokštumoje ar erdvėje.	1.1.1. Kelti ir vystyti vizualius sumanymus; 1.1.2. pasirinkti vaizdavimo motyvus; 1.1.3. stebėti ir analizuoti supančią aplinką; 1.1.4. semtis vizualių idėjų stebint tautodailės ir profesionaliojo meno kūrinius; 1.1.5. komponuoti erdvines formas, motyvus ar atskirus elementus apibrėžtoje plokštumoje.
1.2. Naudotis elementariomis spalvinės, grafinės ir erdvinės raiškos techninėmis priemonėmis, įgyvendinti sumanymus, naudojant nesudėtingas technikas.	1.2.1. Atpažinti ir skirti elementarias piešimo bei grafikos priemones bei medžiagas, žinoti tradicinius jų naudojimo būdus, išbandyti nesudėtingas technikas; 1.2.2. skirti kelias tradicines tapybines priemones bei dažus, žinoti pagrindines jų savybes, išbandyti nesudėtingas technikas; 1.2.3. skirti pagrindines skulptūros priemones ir medžiagas, žinoti elementarius lipdybos ir konstravimo būdus, išbandyti nesudėtingas technikas.
1.3. Kuriant naudoti pagrindinius meninius raiškos elementus ir priemones.	1.3.1. Išgauti įvairių atspalvių maišant pagrindines, papildomas, chromatines bei achromatines spalvas. Pasirinkti spalvų derinius; 1.3.2. naudoti įvairias linijas, dėmes, formas, išgauti skirtingų tonų, tekstūrų; 1.3.1. lipdyti, konstruoti ir jungti įvairias erdvines formas, bendrais bruožais perteikiant jų charakterį bei paviršių faktūras.

2. Veiklos sritis - dailės pažinimas ir reflektavimas	
Esminis gebėjimas – reflektuoti ir įsivertinti dailės, kultūros paminklus bei reiškinius, taikyti dailės pažinimo įgūdžius praktinėje veikloje ir gyvenime	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Susieti kūrinio nuotaiką su dailės raiškos priemonėmis.	2.1.1. Paaiškinti vartojamus elementarius dailės terminus; 2.1.2. atpažinti ir skirti pagrindines dailės rūšis, žanrus ir kai kurias technikas; 2.1.3. vartojant elementarias dailės sąvokas apibūdinti kūrinio keliamą įspūdį, nuotaiką.
2.2. Įžvelgti tautodailėje, meniniame palikime ir šiuolaikiniame mene raiškos priemonių kaitą.	2.2.1. Išvardinti esminius tautodailės bruožus; 2.2.2. atpažinti keletą lietuvių liaudies meno simbolių, juos paaiškinti.
2.3. Stebėti ir vertinti savo, kitų kūrybą bei pasiekimus parodose, meninėse akcijose, projektuose.	2.3.1. Pasirinkti ir išvardyti dailės kūrinio vertinimo kriterijus; 2.3.2. apibūdinti pasirinktus darbus, pagrįsti savo nuomonę.

17. Dailės pažinimo ir raiškos turinio apimtis:

17.1. Spalvinė, grafinė ir erdvinė raiška:

17.1.1. Komponavimas plokštumoje, erdvinės formos kūrimas, formų komponavimas tarpusavyje; teminės kompozicijos. Nesudėtingi funkcionalūs objektai. Kūrinio idėja, perteikiama nuotaika;

17.1.1.2. Tapymas guašu, akvarele. Piešimas pieštuku, tušu, kreidelėmis ir kt. Lipdyba iš plastilino, erdvinių formų kūrimas lankstant, konstravimas iš įvairių medžiagų. Karpymas, lankstymas, aplikacija, koliažas, grotažas, atspaudai, nesudėtingos grafikos technikos, įvairios mišrios bei eksperimentinės technikos ir kt.

17.1.1.3. Pagrindinių, papildomų chromatinių ir achromatinių spalvų maišymas, atspalviai, šiltos – šaltos, šviesios – tamsios spalvos, nuotaikos kūrimas spalvomis. Taškas, linija, dėmė, tonas, štrichas, tekstūra. Geometrinės ir gamtinės formos, paviršiaus charakteris, faktūra, reljefas, įspaudai, funkcionalios formos. Ritmas, statika – dinamika, simetrija – asimetrija, kontrastas – niuansas.

17.2. Dailės pažinimas ir reflektavimas. Menas mūsų aplinkoje. Menas kaip žaidimas. Dailės terminai. Dailės rūšys ir žanrai. Plastinės kalbos elementai. Etnokultūra: kalendorinės šventės, papročiai, pasakos, simboliai. Tautodailė: formos, medžiagos, dekoras, ornamentas, spalvos. Dailės kūrinio analizės pradmenys.

Klaipėdos Adomo Brako dailės mokyklos
neformaliojo vaikų švietimo
pradinio dailės ugdymo programos
1 priedas

**KLAIPĖDOS ADOMO BRAKO DAILĖS MOKYKLOS
NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO PARUOŠIAMOJO DAILĖS
UGDYMO PROGRAMOS DAILĖS PAŽINIMO, GRAFINĖS RAIŠKOS, ERDVINĖS
RAIŠKOS IR SPALVINĖS RAIŠKOS VERTINIMO KRITERIJAI**

DAILĖS PAŽINIMAS

Pusmetis	Užduotis	Siekiamas rezultatas	Pasiekimų vertinimas
I pusm.	Įvadinė pamoka. Susipažinimas. Apklausa	Susipažinimas. Sudarytos klasės taisyklės. Atlikta apklausa apie meną. Atlikta susipažinimo užduotis.	Gebėjimas atsakyti į klausimus, kūrybingas praktinės užduoties atlikimas.
	Tapyba. Šiltos-šaltos spalvos	Susipažinta su tapybos rūšimis, kolorito terminu, vaizdine išraiška, atlikta praktinė užduotis.	Gebėjimas atskirti ir panaudoti kompozicijoje kuo daugiau šiltų ir šaltų spalvų.
	Vitražas	Susipažinta su vitražo terminu, reikšme, vaizdine išraiška, atlikta praktinė užduotis.	Gebėjimas perteikti piešinyje vitražiškumą, kruopštus spalvinimus.
	Mozaika	Susipažinta su mozaikos terminu, reikšme, vaizdine išraiška, atlikta praktinė užduotis.	Gebėjimas sukurti originalią, kruopščiai atliktą kompoziciją.
	Koliažas	Susipažinta su koliažo terminu, reikšme, vaizdine išraiška, atlikta praktinė užduotis.	Gebėjimas kūrybingai komponuoti koliažinę kompoziciją.
	Skulptūra	Susipažinta su skulptūros terminu, tipais, vaizdine išraiška, atlikta praktinė užduotis.	Gebėjimas atskirti skulptūros tipus, kūrybiškai atlikta praktinė užduotis.
	Faktūra. Tekstūra	Susipažinta su faktūros, tekstūros terminais, reikšme, vaizdine išraiška, atlikta praktinė užduotis.	Gebėjimas užpildyti kompoziciją kuo įvairesnėmis tekstūromis.
II pusm.	Grafika. Taškas	Susipažinta su grafikos terminu, reikšme, vaizdine išraiška, atlikta praktinė užduotis.	Gebėjimas panaudoti kuo įvairesnės išraiškos taškus, kuriant kompoziciją.
	Grafika. Linija	Susipažinta su linijos reikšme mene, jų įvairove, atlikta praktinė užduotis.	Gebėjimas panaudoti kuo įvairesnės išraiškos linijų kompozicijoje.
	Diptikas. Triptikas	Susipažinta su diptiko,	Gebėjimas suvokti

		triptiko terminais, reikšme, vaizdine išraiška, atlikta praktinė užduotis.	diptiko formos išraišką ir kūrybingai tai perteikti kompozicijoje.
	Dailės kūrinių žanrai	Susipažinta su dailės kūrinių žanrų terminu, reikšme, vaizdine išraiška, atlikta praktinė užduotis.	Gebėjimas atskirti dailės žanrus, kūrybiškai juos interpretuoti.
	Komiksas	Susipažinta su komikso terminu, vaizdine išraiška, atlikta praktinė užduotis.	Gebėjimas kūrybingai perteikti istoriją komikso stiliumi.
	Kompozicija: statiška, dinamiška, simetriška, asimetriška	Kompozicijos termino samprata, pagrindiniai kompozicijos elementų grupavimo principai, gebėjimas juos apibūdinti analizuojant meno kūrinius. Atlikta praktinė užduotis.	Gebėjimas kūrybiškai komponuoti statišką - dinamišką kompoziciją.
	Ritmas	Ritmo sąvokos dailės kūriniuose samprata, gebėjimas jį apibūdinti analizuojant meno kūrinius.	Gebėjimas taisyklingai ir kūrybiškai sukomponuoti ritminę kompoziciją.
	Puantilizmas	Termino samprata, pažintis apie tapymo būdą grynomis spalvomis, spalvinių tonų kūrimą derinant grynas spalvas. Atlikta praktinė užduotis.	Gebėjimas kruopščiai atlikti kompoziciją puantilistine technika.

GRAFINĖ RAIŠKA

Pusmetis	Užduotis	Siekiamas rezultatas	Pasiekimų vertinimas
I pusmetis	Grafikos kompozicija (A3) Siekiama supažindinti su grafikos atlikimo priemonėmis: markeriais, geliniais rašikliais, plunksnomis, įvairių spalvų tušais.	Susipažįstama su įvairiausiais tekstūrų, faktūrų raštais, kurie išdėstomi lape atitinkamuose plotuose, sukuriant įvairaus tankumo, ekspresyvumo dėmes.	Gebėjimas naudotis grafikos atlikimo priemonėmis perteikiant įvairias tekstūras, faktūrų raštus. Terminų tekstūros, faktūros įsidėmėjimas.
	Teminė grafikos kompozicija (A3) Kuriamas grafikos darbas lietuvių liaudies meno, tautosakos motyvais, rudens tema.	Gebėti komponuoti herojus, jų aplinką, tiksliai naudojant tekstūrinius, faktūrinius sprendimus. Naudojami geliniai parkeriai, plunksnos, teptukai, tušas.	Gebėjimas komponuoti kompozicijos herojus, kurti jų aplinką įvairiomis tekstūrų ir faktūrų plokštumomis.
	Teminė grafikos kompozicija (A3) kurioje atsispindėtų nuotaika, statika arba dinamika.	Piešiama tušu, plunksnomis, teptukais, įvedamos spalvos. Galima abstraktesnė kompozicija.	Terminų statika, dinamika suvokimas ir gebėjimas žinias naudoti kompozicijos kūrime, grafinės

			raiškos įgūdžių lavėjimas.
	Teminė grafikos kompozicija (A3) lietuvių švenčių motyvais.	Gebėti kurti šventinę nuotaiką, atspindėti tradicijas. Priemonės: tušas, plunksnos, koliažas.	Gebėjimas perteikti šventinę nuotaiką grafinės meninės raiškos priemonėmis.
II pusr.	Grafikos kompozicija (A3) grotąžo technika.	Siekama susipažinti su grotąžo technika. Kuriama laisva kompozicija su gyvūnais, augalais, žmonių figūromis.	Gebėjimas naudotis įvairių objektų ir jų aplinkos kūrimo grafikos meninės raiškos priemonėmis, kūrinys grotąžo technika.
	Teminė grafikos kompozicija (A3) Lietuvos istorijos, tautinio paveldo tema.	Tobulinami komponavimo pagrindai, į temos specifikos atskleidimo galimybės. Priemonės: tušas, plunksnos, teptukai.	Gebėjimai komponuoti, tekstūrų ir faktūrų perteikimo įgūdžiai kuriant kompoziciją.
	Teminė grafikos kompozicija (A3) atspaudų technikomis	Naudojamos įvairių faktūrų klišės, spalvoti dažai.	Atlikti užduotis atspaudų technikomis.
	Grafikos kompozicija (A3) Sukomponuoti grafikos kompoziciją metų laikų ar paros kaitos tema, perteikti nuotaiką, kompozicijos herojus.	Lavinamas pastabumas supančiai aplinkai, augmenijai. Priemonės: tušas, plunksnos, akvarelė.	Gebėjimas pastebėti ir perteikti norimą kompozicijos nuotaiką naudojantis grafinės meninės raiškos žiniomis ir įgūdžiais.

ERDVINĖ RAIŠKA

Pusmetis	Užduotis	Siekiamas rezultatas	Pasiekimų vertinimas
I pusr.	Supažindinimas su skulptūros medžiagomis.	Pajausti skirtingų medžiagų (molis, plastilinas, modelinas) savybes.	Geba atpažinti skirtingas skulptūrines medžiagas.
	Erdviniai mažo formato eskizai laisva tema.	Nuotaikos perteikimas.	Originalumas
	Atrinkto eskizo vystymas didesniame mastelyje.	Erdvinės formos išbaigtumas.	Lipdinio panašumas į atrinktą eskizą, formų išbaigtumas
	Faktūros. Skirtingi aukščiai.	Kontrastingų paviršių pajautimas.	Originalumas, natūralių tekstūrų perteikimas.
	Flora.	Gamtos formų atkartojimas. Panašumo perteikimas plastinėje formoje.	Lipdinio panašumas į pasirinktus augalus, originalumas.
II pusr.	Ritminės juostos kompozicija iš dviejų segmentų.	Ritminio formų atsikartojimo suvokimas.	Pasikartojančių formų išdėstymas, originalumas, formų įvairovė.

	Pasakų personažai.	Patikusių pasakų personažų charakterių ir nuotaikų perteikimas.	Originalumas, išpildytas naratyvas.
	Nuotaikos.	Liūdno ir linksmo veiduko perteikimas molyje.	Nuotaikos aiškumas ir plastiškumas.
	Reljefinė monograma.	Raidžių komponavimas. Ažūrinis siluetinis sprendimas plastiline.	Originalumas, stilizacija, įdomus ženklų reljefinis sprendimas.
	Personifikuoti daiktai. Reljefas.	Formų interpretacija.	Žaismingumas, kūrybiškai išspręsta personifikacija reljefe
	Gyvūnai.	Pasirinkto gyvūno perteikimas siekiant panašumo.	Lipdinio formos panašumas į pasirinktą gyvūną, odos ar kailio

SPALVINĖ RAIŠKA

Pusmetis	Užduotis	Siekiamas rezultatas	Pasiekimų vertinimas
I pusm	Teminė spalvinė kompozicija „Keturi metų laikai. Keturios spalvinės gamos“	Sukurta spalvinė kompozicija kurioje atsiskleidžia pagrindinės chromatinių spalvų savybės, pagrindinių ir išvestinių spalvų harmoningas derinys	Vertinami spalvos pagrindinių ir išvestinių spalvų išgavimo įgūdžiai, tvarkingas dažų padengimas ant popieriaus, kūrybingai sukomponuotos spalvinės dėmės
	Teminė spalvinė kompozicija „Iš kraičio skrynios“	Sukurta spalvinė kompozicija su tautiniais raštais ir simboliais, pažintis su amatais ir tautiniu paveldu	Vertinamas gebėjimas integruoti tautodailės simbolius spalvinėje kompozicijoje, kūrybingai panaudotas liaudiškas spalvinis koloritas
	Spalvinė kompozicija „Pasakojimas iš daiktų“. Natiurmortas iš individualiai sudėliotų daiktų	Sukurti spalvinę kompoziciją, per daiktus perteikti savo mintį ir idėją	Vertinamas gebėjimas perteikti pasirinktos temos idėją per daiktų formas, spalvas ir kompoziciją
	Teminė spalvinė kompozicija „Aš knygos, filmo herojus“	Sukurti teminę spalvinę kompoziciją kurioje mokinys pažins savo individualumą, stebės aplinką, lavins fantaziją	Vertinamas gebėjimas išreikšti savo individualumą per formas, spalvas, kūrybingą detalių panaudojimą, tapymo stiliaus originalus

			pasirinkimas. Lavins tikrovės vaizdavimo įgūdžius, mokysis perteikti sudėtingus elementus
II pusr.	Spalvinė kompozicija „Žiemos sportiniai žaidimai“	Sukurti teminę spalvinę kompoziciją kurioje lakoniškai nupieš teptuku sportininko judesį , plačiau susipažins su judančios žmogaus figūros atvaizdavimu, stebės aplinką, lavins fantaziją. Žmogaus figūrų studijavimas	Vertinamas gebėjimas lakoniškai atvaizduoti judančią figūrą, pastabumas, kompozicijos visumai ir detalės
	Spalvinė kompozicija „Ką man kalba paveikslas“. Pasirinkto dailininko patinkantis kūrinys ir jo interpretacija	Sukurti teminę spalvinę kompoziciją kurioje laisvai interpretuos pasirinktą paveikslą , stengsis atkartoti pasirinkto dailininko tapymo stilių	Vertinamas gebėjimas laisvai interpretuoti pasirinkto dailininko paveikslo tapymo stilių, pastabumas, tikrovės vaizdavimo įgūdžiai
	Teminė spalvinė kompozicija „Fantazijų ir sapnų pasaulyje“	Sukurti teminę spalvinę kompoziciją, stebėti aplinką, lavinti fantaziją. Pasisemti vizualinės raiškos idėjų iš nepažinto gamtos pasaulio	Vertinamas kompozicijos originalumas, fantastiniai siužetai, individualus tapymo stilius
	Teminė spalvinė kompozicija „Statau savo miestą“	Sukurti teminę figūrinę urbanistinę kompoziciją kurioje išgaunama urbanistinio peizažo ritmika. Idėjos, minties perteikimas sukuriant įvairius tapybinius fantastinius elementus	Vertinamas gebėjimas sukurti urbanistinio peizažo ritmiką iš geometrinių figūrų, architektūrinių elementų pritaikymas kompozicijoje, pusiausvyros sukūrimas